

Den fria konstfronten : samlingsutställning 1 - 23 april 1944 /

Vardagstryck

National Library
of Sweden

DEN FRIA

KONSTFRONTEN

SAMLINGSUTSTÄLLNING

Galerie S:t Lucas

STUREGATAN 31 - TEL. 20 69 69

ÖPPET:

VARDAGAR KL. 11—6 - SÖNDAGAR KL. 1—4

Katalog Nr 27

1—23 april 1944

Sällskapet
Den Fria Konstfronten

anordnar i samband med sin utställning två offentliga föredrag över aktuella konsttema.

Torsdagen den 13 april 1944 kl 20
talar GUNNAR GUNNARSON om

Den moderna konstens kris

Torsdagen den 20 april 1944 kl 20
talar HANS TOMBROCK om

*Mathis Nithart-Grünewald
och hans Isenheim-Altare*

Föredragen äga rum i gamla Konstakademiens anatomisal, Sergelgatan 1.

Entré kr. 0:50

VARJE UTÖVANDE KONSTNÄR ELLER KONSTVÄN som har en socialistisk världsåskådning och som hyllar realismen i konsten bör bli medlem i Sällskapet den fria konstfronten. Anmälan kan ske här eller brevledes under adress Box 684, Stockholm 1, där även vidare upplysningar kunna begäras.

DEN FRIA
KONSTFRONTEN
SAMLINGSUTSTÄLLNING

Galerie S:t Lucas

STUREGATAN 31

THE
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO

UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

I stället för ett förord.

Den moderna konsten har utan tvivel råkat in i en återvägsgränd. Den kan inte längre gripa människorna, berika deras tillvaro eller rikta deras känsloliv. De värden den moderna konsten vill förmedla äro vanligen rent formella och kunna därför blott intressera ett fåtal »specialister». Den stora konsten har alltid velat meddela vissa innehåll. De stora mästarna i det förgångna brottades visserligen alltid med de formella problemen, men dessa blevo för dem aldrig självändamål. Men den moderna konsten har råkat in i formalismens återvägsgränd. Den kännetecknas av en gradvis fortskridande, ofta av formell glans skyld, innehållslig utarmning.

Det är givet att denna process — som inte försiggått rätlinigt, utan ständigt avbrytes av motverkande, språngmässigt utlösta tendenser — står i ett oupplösligt samband med det kulturella förfallet under kapitalismens nedgångsperiod. Denna dekadens, som så småningom genomsyrar hela kulturlivet, tar inom konsten framför allt formen av en flykt från verkligheten, som subjektivt sett kan bero på konstnärens (väl förståeliga) humana avsky inför livets och konstens mekanisering och degradering genom kapitalismen, men som objektivt alltid blir till en, låt vara indirekt, apologetik för kapitalismen. Ty denna humana avsky slår egendomligt nog — då den vanligen inte kompletteras av någon insikt om att det i detta samhälle likväl finns positiva krafter, som förbereda ett bättre tingens tillstånd — dialektiskt över i en anti-human strävan att tränga ut den reella världens människor, föremål, ting och kroppar ur konsten. Man gestaltar inte längre *verkligheten*, utan man gestaltar — konsten, detta »räddningsförsök ur gestaltlöshetens smärta», som Nolde säger. Denna utpräglade anti-realism är inte svår att påvisa hos samtliga de moderna konstriktingarna. Deras dilemma har omedvetet uttryckts av Matisse, när han säger sig betrakta verkligheten blott som »en förevändning att måla tavlor». Denna sats innesluter på en gång verklighetsflykten i den moderna konsten och den praktiska omöjligheten av en konsekvent genomförd antirealism. Verkligheten behövs — om också endast som »förevändning!»

Det ligger helt i linje med den moderna konstens antirealism att konstskapandets tyngdpunkt förskjutes från det objektiva till det subjektiva. Denna tendens förstärkes av den moderna, i dekadenspsykologiens och dekadensfilosofiens brokiga lumpor anspråksfullt utstyrda estetiken. »Världens medelpunkt är varje (!) jag», skriver Th. Däubler,

en av den tyska expressionismens ledande teoretiker. Denna orimliga suveränitetsförklaring gentemot verkligheten leder till ett upprörande missbruk av det individuellas begrepp. Den tjänar för konstnären som en förevändning att våldföra sig på verklighetens objektiva former och färger, till att upplösa tingens struktur och ersätta den med godtyckliga konstruktioner, som rättfärdigas genom att sägas vara uttryck för »konstnärens personlighet». Hos de stora, realistiska mästarna var problemställningen denna: Hur förena det subjektiva, min konstnär-individualitet, med konstens och verklighetens objektiva krav, med de objektiva tendenser, som söka sig ett uttryck hos folket? De moderna åter påtvinga verkligheten sina idéer, griller och hugskott. De gamla mästars subjektivitet var alltid inriktad på reproduktionen av verklighetens väsen (= realism), de moderna äro däremot inställda på att överföra sin egen subjektivitet på verkligheten. De stora realisternas subjektivitet var disciplinerad, den underordnade sig och inordnade sig i livets och konstens lagbundna sammanhang. De moderna konstnärerna erkänna inga dylika lagar. De äro sina egna lagstiftare. Deras subjektivitet är »vild» och anarkistisk.

Den moderna, »avantgardistiska» konsten utger sig gärna för att vara den verkligt revolutionära konsten, framtidskonsten. Denna uppfattning stödjdes skenbart av den våldsamt antitraditionella fraseologi som de moderna föra till torgs. Ett ofta åberopat argument mot en förnyelse av den realistiska traditionen är, att den »gamla» konsten inte är vuxen vår tids snabba tempo, »medan den nya konsten, född ur hastighetens, förstörelsens, maskinens, stadens element, just hämtar sin bästa energi ur detta tempo». Men vad är väl då detta berömda tempo? Ingenting annat än den moderna kapitalismens omänsklighet, som reducerar människornas förhållande till varandra till ett brutalt ömsesidigt utnyttjande och som inte leder till något annat än cynisk praktikism och mekanisk utmönstring av allt mänskligt. Vi får en konst, som inte är något annat än en fadd återspeglning av den kapitalistiska verklighetens abstrakta yta.

Vi tro inte, att den dekadenta antirealismen är ett öde för vår tids konstnärer. Mot denna tendens står i den moderna konsten en hårt beträngd realism, som enligt vår övertygelse kan vinna styrka genom att fritt anknyta, dels till den realistiska traditionen i det förgångna, dels till arbetarklassens kamp för en omdaning av samhället och en förnyelse av mänsklighetskulturen.

Det är till en dylik, ny realism, som Den fria konstfronten vill bidra efter måttet av sina krafter.

Och till sist ett ord om tendens. Man kommer att säga att vår konst är tendenskonst. Det är all realism, inte därför att den är osaklig, utan därför att den exakt återger de tendenser, som äro givna i verkligheten själv.

Och det är dem, vi vill återge.

Gunnar Gunnarson

ordf. i Sällskapet den fria konstfronten.

VILH. ENGELHARDT. DANMARK.

1. Vinter i parken. Oljemålning.
2. Kungsbron. Oljemålning.

VALENTINE PÄÄBO-LAROCHE. ESTLAND.

3. Katarina kyrkogård. Oljemålning.
4. Från Serafimerlasarettet. Oljemålning.
5. Katarinavägen. Oljemålning.
6. Pont Marie. Oljemålning.
7. Slussen. Oljemålning.
8. Kökshörnet. Oljemålning.

HEINZ BUCHOLZ. STATSLÖS (F. D. TYSK).

9. Gamla Majorna. Oljemålning.
10. Konst för konstens egen skull. Oljemålning.
11. Arbetsbordet. Oljemålning.
12. Spansk bonde. Oljemålning.
13. Stilleben 1943. Teckning.
14. Totala kriget. Teckning.
15. Politisk satir. Teckning.

HANS TOMBROCK. STATSLÖS (F. D. TYSK).

16. En läsande arbetares frågor. Oljemålning.
(Tillhör Skogsindustriarbetareförbundet, Gävle.)
17. Nederlag vid Stalingrad. Oljemålning.
18. Söndag i en spansk stad. Oljemålning.
19. Bygatan på Gran Canaria. Oljemålning.
20. Vid färjan. Oljemålning.
21. Höst. Oljemålning.
22. Fredligt land. Oljeteckning.
23. När blir det bättre i världen?. Oljeteckning.
24. Plats i ett spanskt samhälle. Oljemålning.
25. En flicka läser Peter Brühgel. Teckning.
26. Flyktingbarn. Teckning.

27. Det dagliga brödet. Teckning.
28. Lastångare vid Slussen. Teckning.
(Tillhör »Folket i Bild».)
29. Fascismens ansikte. Teckning.
30. Krigets ansikte. Teckning.
31. Fram till seger. Teckning.

WALTER HOFFMANN-GUBE.
TJECKOSLOVAKIET.

32. Skiss till väggmålning. Akvarell.
33. Fångar. Träsnitt.
34. Exekution. Träsnitt.
35. Julfantasi. Träsnitt.
36. Flykten. Träsnitt.
37. En sjöman kommer hem. Träsnitt.
38. Första maj. Träsnitt.
39. Mor och barn. Träsnitt.
40. Glasbruksgatan. Pastell.
41. 1 maj. Pastell.
42. Ungdomsdrömmen. Träsnitt.

LOTTE LASERSTEIN. TYSKLAND.

43. Morgon i Örebro. Oljemålning.
44. Motiv från Hillersjö. Oljemålning.
45. Den långa vägen. Oljemålning.
46. Vid Arild. Oljemålning.
47. Hamn i skymning. Oljemålning.
48. Intellectuell ung man. Oljemålning.
49. Pojke.
50. Mor och barn.
51. Naken modell.
52. Fru F. Porträttskiss.

THORE ANDERSSON-MUNKFORS. SVERIGE.

- 53. Självporträtt. Träsnitt.
- 54. Över gränsen. Teckning.

AXEL FORNANDER. SVERIGE.

- 55. Vid Lillsjönäs. Oljemålning.
- 56. Tina. Teckning.

INGA-LENA LARSON. SVERIGE.

- 57. Pojken troll. Oljemålning.

ELISABETH LÖWENHIELM. SVERIGE.

- 58. Faran över. Teckning.
- 59. Kamrater från fabriken. Teckning.

LEONIE PILEWSKI-KARLSSON. SVERIGE.

- 60. Iris. Pastell.
- 61. Anemoner. Pastell.
- 62. Cineraria. Pastell.

RAGNA RINOD. SVERIGE.

- 63. Vid ån. Oljemålning.

JULIUS ROLANDER. SVERIGE.

- 64. Stilleben. Oljemålning.

JOSEF SANDBERG. SVERIGE.

- 65. Alfta forsar. Gouache.
- 66. Vägen till Blattniksele. Gouache.
- 67. Tallar. Gouache.
- 68. Sågen, Idre. Gouache.

SVEN STARCK. SVERIGE.

69. Gamla landsvägen. Akvarell.
70. Dansbaneeländet. Teckning.
71. Inger. Teckning.
72. Konstnären Josef Öberg. Teckning.
73. Övergiven. Teckning.

PAUL KVICK. SVERIGE.

74. Trött. Träskulptur.
75. Dragande häst. Träskulptur.

OTTO SCHLOSS. TYSKLAND.

76. Vinterlandskap. Oljemålning.
77. Ungdom. Oljemålning.
78. Skogsarbetare. Oljemålning.
79. Den evige juden. Träsnitt.

HERMINE EHMTEN. ÖSTERRIKE.

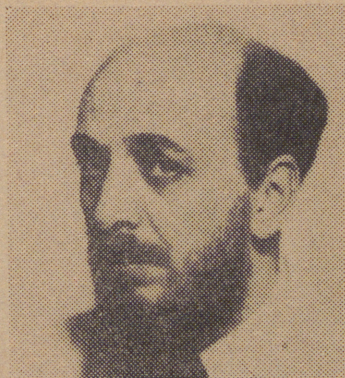
80. Riddarehuvud. Kolteckning.
81. Landsortskyrka. Oljemålning.
(Privat ägo.)

Ni läser väl

OTTO G.

CARLSUND'S

temperamentsfulla konst-
krönikor i

ART
snabb * modern * lättläst

Konst * Litteratur * Politik

BEHANDLAS AV SKOLADE SOCIALISTER

i veckotidningen

FOLKVILJAN

— Sveriges största politiska veckotidning —

Finns hos Pressbyrån och kolportörer

F O L K V I L J A N, Stockholm 18

